

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 7052/03

בג"ץ 7082/03

בג"ץ 7102/03

בג"ץ 7642/03

בג"ץ 7643/03

בג"ץ 8099/03

בג"ץ 8263/03

בפני:

כבוד הנשיא א' ברק
כבוד המשנה לנשיא א' מצא
כבוד השופט מ' חשין
כבוד השופט י' טירקל
כבוד השופטת ד' ביניש
כבוד השופט א' ריבלין
כבוד השופטת א' פרוקצ'יה
כבוד השופט א' א' לוי
כבוד השופט א' גרוניס
כבוד השופטת מ' נאור
כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד שופטת א' חיות
כבוד השופט י' עדיאל

1. עדאלה-המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
2. עו"ד מוראד אל סאנע
3. עביר אל סאנע
4. רנית טבילה
5. חאתם טבילה
6. אסאלה טבילה-קטינה
7. דימא טבילה-קטינה
8. שאוקי ח'טיב, יו"ר ועדת המעקב העליונה לעניני הציבור
9. ח"כ טלב אל סאנע
10. ח"כ מוחמד ברכה
11. ח"כ עזמי בשארה
12. ח"כ עבד אל-מאלק דהאמשה
13. ח"כ ג'מאל זחאלקה
14. ח"כ ואסל טאהא
15. ח"כ אחמד טיבי
16. ח"כ עסאם מח'ול

העותרים בבג"ץ 7052/03:

- העותרים בבג"ץ 7082/03 : 1. עמאד ג'ורג' ביטאר
2. רואן ג'אדאללה דעיק
- העותרים בבג"ץ 7102/03 : 1. ח"כ זהבה גלאון, יו"ר סיעת מרצ
2. ח"כ רומן ברונפמן
3. סיעת מרצ-ישראל הדמוקרטית
- העותרים בבג"ץ 7642/03 : 1. שמה מחמד מוסא
2. עבדאלקרים מחמד אבו חליל
- העותרים בבג"ץ 7643/03 : 1. אברהים עליון
2. פריאל אבו אלחסיין
3. איהם אבו עליון
4. עווד עליון
5. אדהם עליון
- העותרת בבג"ץ 8099/03 : האגודה לזכויות האזרח בישראל
- העותרים בבג"ץ 8263/03 : 1. ראמי מוחמד אסכאפי
2. פאטמה אחמד אסכאפי
3. אחמד ראמי אסכאפי
- נ ג ד
- המשיבים בבג"ץ 7052/03 : 1. שר הפנים
2. היועץ המשפטי לממשלה
- המשיבים בבג"ץ 7082/03 : 1. שר הפנים
2. משרד הפנים סניף מזרח ירושלים
- המשיבים בבג"ץ 7102/03 : 1. היועץ המשפטי לממשלה
2. שר הפנים
- המשיב בבג"ץ 7642/03 : שר הפנים
- המשיב בבג"ץ 7643/03 : שר הפנים
- המשיבים בבג"ץ 8099/03 : 1. שר הפנים
2. מפקד כוחות צה"ל ביו"ש
3. מפקד כוחות צה"ל באזור חבל עזה
- המשיבים בבג"ץ 8263/03 : 1. שר הפנים
2. היועץ המשפטי לממשלה

החלטה

1. ביום 6.8.2003 נכנס לתוקפו חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה) התשס"ג-2003 (להלן - החוק). על פי הקבוע בו (בסעיף 5):

"חוק זה יעמוד בתוקפו עד תום שנה מיום פרסומו ואולם רשאית הממשלה, באישור הכנסת, להאריך בצו את תוקפו מעת לעת לתקופה שלא תעלה בכל פעם על שנה אחת".

כנגד חוקתיותו של החוק הוגשו העתירות הנוכחיות. בטרם היה סיפק בידינו לפסוק בעתירות חלפה שנה מיום פרסום החוק. ביום 18.7.2004 פורסם צו האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ד-2004. נקבע בו כי:

"בתוקף סמכותה לפי סעיף 5 לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג - 2003 (להלן - החוק) ובאישור הכנסת מצווה הממשלה לאמור:

"הארכת תוקף החוק

1. החוק יוארך עד ליום כ"ו בשבט התשס"ה (5 בפברואר 2005)".

2. בהודעת עדכון מטעם פרקליטות המדינה (מיום 9.8.04) נמסר לנו, בין השאר, כי בד בבד עם החלטה להאריך החוק בחצי שנה – מחצית מן התקופה המרבית אשר החוק מאפשר – התקבלה בממשלה החלטה שלפיה:

"משרד הפנים, בתאום עם משרד המשפטים, יכין בהקדם תיקון לחוק אשר ירחיב את הסייגים לתחולת החוק על אוכלוסיות נוספות המייצגות סיכון ביטחוני מופחת. התיקון יוגש לכנסת עם תום פגרת הכנסת. התיקון האמור יובא לדיון בוועדת השרים לבחינת הצעות בתחום מנהל האוכלוסין ולאישור הממשלה".

3. לאור הזמן הקצר העומד לרשותנו עד לחלוף תוקפו של החוק (פחות מחודשיים) מזה, ולאור הודעת המשיבים כי עתיד לחול שינוי בהוראות החוק מזה, הגענו לכלל מסקנה כי מן הראוי הוא שפסק דיננו יינתן על בסיס המציאות הנורמטיבית החדשה אשר תיווצר תוך פחות מחודשיים. בהחלטתנו זו לקחנו בחשבון את העובדה

שהממשלה והכנסת לא מיצו את מלוא האפשרות של הארכת החוק, והעמידו את ההארכה על מחצית השנה בלבד. עם פרסום ההסדר החדש תימסר לנו בתוך חמישה עשר יום הודעה עליו. העותרים יוכלו להשיב להודעה בתוך חמישה עשר יום מקבלתה.

4. בפנינו בקשה (בבג"ץ 7102/03) למתן צו ביניים עד להחלטתנו בעתירות. הננו סבורים כי בנסיבות שנוצרו, אין מקום עתה להיעתר לבקשה לעיין מחדש בהחלטתנו שלא ליתן צו ביניים.

5. העתירות שלפנינו העמידו בעיות חוקתיות הקשורות בהיבטים אלו ואחרים של הוראות החוק, ובהן מהות הזכויות שלעניין ומקומן החוקתי, מידתיות הפגיעה, סייגים, הוראות מעבר ועניינים אחרים הקשורים למגמת החוק. משהחלטנו לא לפסוק בעתירות לעת הזו, לא נעמוד בהחלטה זו על פרטיהם של קשיים אלה. משותפת לכולנו ההכרה כי העיון מחדש עליו החליטה הממשלה צריך לבחון באופן יסודי ביותר את הבעיות שהחוק מעורר ואשר מצאו ביטויין בעתירות שלפנינו. החוק שלפנינו, על דעת כולנו, אינו חוק "מן המניין". הוא מצדיק התייחסות מיוחדת.

ניתנה היום, ב' בטבת התשס"ה (14.12.2004).

ה נ ש י א	המשנה לנשיא	ש ו פ ט	ש ו פ ט
ש ו פ ט	ש ו פ ט	ש ו פ ט	ש ו פ ט
ש ו פ ט	ש ו פ ט	ש ו פ ט	ש ו פ ט
ש ו פ ט			